

TBMM BAŞKANLARI

Yıldırım Akbulut 21 inci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlığa seçilerek uzun bir aradan sonra TBMM Başkanlığına üçüncü kez seçilen ikinci başkan oldu. Daha önce de Ferruh Bozbeyle bu göreve üç kez seçilmişti.

TBMM'nin kurucu başkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk, TBMM'nin açıldığı 23 Nisan 1920 ile Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim 1923 arasında Meclis'i yönetti. Atatürk'ün ardından seçilen 21 TBMM Başkanı arasında en uzun süre görev yapan, dördüncü başkan Abdülhalik Renda oldu. 1 Mart 1935'de TBMM Başkanlığına seçilen Renda 11 yıl 5 ay süreli görev yaptı. Renda'dan sonra en uzun süre başkanlık yapan ise yaklaşık 10 yıl bu görevi yürüten üçüncü başkan Kazım Özalp oldu. Başkanlık koltuğunda en kısa süreyle ise İsmet Sezgin (2.5 ay) oturdu.

1961 Anayasasında getirilen düzenlemeyle dört yıllık yasama döneminde iki kez Başkan ve Başkanlık Divanı için seçim yapılması uygulaması başladı. 1961-80 arasında görev yapan başkanlardan Fuat Sirmen, Sabit Osman Avcı, Kemal Güven ve Cahit Karakaş ikiye kez bu göreve seçilirken, Ferruh Bozbeyle üç kez seçilen ilk başkan oldu. 1982 Anayasasıyla seçim dönemi beş yıla çıkarıldıktan sonra da, Necmettin Karaduman ve Hüsamettin Cindoruk bu göreve ikiye kez seçildiler. Yıldırım Akbulut bu dönem bir kez daha seçilerek üçüncü kez bu göreve seçilen ikinci kişi oldu.

27 Mayıs 1960 ve 12 Eylül 1980 müdahaleleri arasındaki dönemde Adalet Partisinin tek başına iktidarda olduğu 1965 ve 1969 seçimleri dışında, koalisyonlar döneminde Meclis Başkanları uzun süre turlarda seçildiler. 1961'de Fuat Sirmen 9 uncu, 1963'de 14 üncü, 1970'de Sabit Osman Avcı 36 ncı, 1973'de Kemal Güven 27 nci, 1975'de 48 inci ve 1977'de Cahit Karakaş 38 inci turlarda seçilebildiler.

24 Nisan 1920'den bu yana TBMM Başkanlarının isim listesi, görev süreleri, aldıkları oy sayıları ve kaçınıcı turda seçildiklerine ilişkin liste şöyle:

Başkan	Görev Süresi	Seçime Katılan	Oy Veren	Tur
M. Kemal Atatürk	24.04.1920-29.10.1923	120	110	1
Fethi Okyar	01.11.1923-22.11.1924	158	151	1
Kazım Özalp	26.11.1925-01.03.1935	190	133	1
Abdülhalik Renda	01.03.1935-05.08.1946	-	377	1
Kazım Karabekir	05.08.1946-26.01.1948	-	379	1
Ali Fuat Cebesoy	30.01.1948-01.11.1948	290	285	1
Şükrü Saraçoğlu	01.11.1948-22.05.1950	308	303	1
Refik Koraltan	22.05.1950-27.05.1960	387	385	1
Fuat Sirmen	01.11.1961-01.11.1963	348	227	9
	05.11.1963-10.10.1965	323	270	14
Ferruh Bozbeyle	22.10.1965-01.11.1967	394	354	2
	01.11.1967-12.10.1969	388	244	3
	22.10.1969-01.11.1970	401	340	1
Sabit Osman Avcı	26.11.1970-01.11.1972	332	269	36
	02.11.1072-14.10.1973	322	238	4
Kemal Güven	18.12.1973-01.11.1975	399	312	27
	24.12.1975-05.06.1977	371	280	48
Cahit Karakaş	17.11.1977-01.11.1979	389	227	38
	06.11.1979-12.09.1980	356	320	1
Necmettin Karaduman	04.12.1983-01.09.1985	396	292	2
	12.09.1985-29.11.1987	369	216	3
Yıldırım Akbulut	24.12.1987-01.09.1989	437	281	3
	11.09.1989-09.11.1989	431	250	3
Kaya Erdem	21.11.1989-20.10.1991	386	270	3
Hüsamettin Cindoruk	16.11.1991-01.09.1993	413	286	3
	14.09.1993-01.10.1995	419	301	1
İsmet Sezgin	18.10.1995-24.12.1995	398	230	4
Mustafa Kalemli	25.01.1996-01.10.1997	542	343	4
Hikmet Çetin	16.10.1997-18.04.1999	521	373	4
Yıldırım Akbulut	20.05.1999-	541	332	4